
The Relationship between Learning Leadership of Administrators and Being a Learning Organization in Educational Institutions Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2

Tuanhasnah La-dor*

M.Ed. (Education Administration), Master's Student

Division of Educational Management, Faculty of Education, Yala Rajabhat University

Jarunee Kao-ian

Ed.D. (Education Administration), Associate Professor

Faculty of Education, Yala Rajabhat University

Phimpawee Suwanno

Ph.D. (Research, Evaluation and Statistics), Assistant Professor

Faculty of Education, Yala Rajabhat University

*Corresponding author: nah2536@hotmail.com

Received: March 12, 2023/ **Revised:** June 8, 2023/ **Accepted:** June 19, 2023

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the learning leadership of school administrators and learning organizations of educational institutions and 2) to compare the learning leadership of school administrators and learning organizations of educational institutions. 3) to study the relationship between the learning leadership of school administrators and the learning organization of educational institutions 4) to process the recommendations of school administrators and learning organization of educational institutions. The sample group used in this research were teachers in educational institutions in Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2 from 346 teachers. The method used in this research is a 5-level Rating Scale questionnaire consisting of a questionnaire on the learning leadership of school administrators which has a reliability of 0.94 and a questionnaire on the learning organization of educational institutions which has a reliability of 0.96. The statistics used in data analysis consisted of percentage, mean, standard deviation, Pearson Correlation, test t-test and F-test

The results showed that: First, the learning leadership of administrators and learning organization of educational institutions overall was at a high level. Second, the comparison of the learning leadership of administrators and learning organization of educational institutions suggested that overall, each aspect was not different from each other. Third, the relationship between the learning leadership of administrators and being a learning organization in educational institutions was found to be significantly related at .01 level with a Pearson correlation coefficient of .64, indicating a moderate-level relationship. Lastly, suggestions from school administrators include continually reiterating shared vision and values to teachers and personnel.

Keywords: Leadership, Learning Leadership, Learning Organization, Narathiwat, Narathiwat Primary educational Service Area Office 2

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

ต่วนฮัสนะห์ ลาดอ*

ค.ม. (การบริหารการศึกษา), นักศึกษาปริญญาโท

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

จรูญี เก้าเอี้ยน

ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา), รองศาสตราจารย์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

พิมพ์ปวีณ์ สุวรรณโณ

ปร.ด. (วิจัย ประเมิน และสถิติทางการศึกษา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

*ผู้ประสานงาน: nah2536@hotmail.com

วันรับบทความ: 12 มีนาคม 2566/ วันแก้ไขบทความ: 8 มิถุนายน 2566/ วันตอบรับบทความ: 19 มิถุนายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 4) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะของภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย แบบสอบถามภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94 และแบบสอบถามการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการทดสอบ ค่าที และเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเท่ากับ .64 มีความสัมพันธ์ที่ระดับปานกลาง 4) ประมวลข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารกล่าวเกี่ยวกับวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมแก่ครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้ นราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

บทนำ

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาปัจจุบันให้ความสำคัญกับการปฏิรูปองค์กรโดยมุ่งเน้นให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ให้บุคลากรทุกฝ่ายในทุกระดับการศึกษาและการศึกษาทุกประเภทเป็นนักเรียนรู้ (Learner) และสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Yupakdee & Arreerat, 2017: p.83) เพื่อเปิดพื้นที่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้ฝึกกำลังปรับเปลี่ยนวิถีแห่งการเรียนรู้ในระบบการศึกษาแบบเดิม ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งศตวรรษที่ 21 และสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 (Covid-19) การพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่งของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาที่จะต้องรังสรรค์นวัตกรรมการบริหารการศึกษาที่เชื่อมโยงการพัฒนาคน การพัฒนาชุมชน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์โลกอนาคต ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะเชื่อมโยงนโยบายสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและประสิทธิผลต่อการพัฒนาทั่วทั้งองค์กรได้อย่างบรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจะสามารถนำพาองค์กรและรับมือกับกระแสการเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันทั่วทั้งที่

ภาวะผู้นำการเรียนรู้เป็นภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับยุคสมัยการศึกษาศตวรรษที่ 21 และการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 (Covid-19) เนื่องด้วยภาวะผู้นำการเรียนรู้ คือ ผู้นำที่เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถขยายขีดสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอนให้พัฒนาอย่างรอบด้าน มีความรอบรู้ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสามารถนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาบริหารจัดการในองค์กรได้อย่างชาญฉลาด (Somprach, 2015: p.69) ดังที่ Thepsang (2013: p.95) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ส่งผลต่อการขยายขีดความสามารถในการเรียนรู้ของบุคลากร จนทำให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง ทั้งนี้ เนื่องด้วยภาวะผู้นำการเรียนรู้เป็นต้นแบบของการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มุ่งแสวงหาวิธีการที่ดีกว่าเดิมในการนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางพัฒนาองค์กร จึงช่วยเราพลังให้ครูเกิดความตื่นตัวในการค้นคว้าสู่ทางการแก้ปัญหาและแสวงหาวิธีใหม่ ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bangwiset (2017: p.82) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเรียนรู้

ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในที่ผ่านกระบวนการติดต่อสื่อสารอย่างเป็นระบบเป็นผลให้สมาชิกรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม นำไปสู่การยอมรับในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจและทุ่มเท อีกทั้งยังก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างสมาชิกจนกลายเป็นชุมชนกัลยาณมิตรที่เปี่ยมด้วยความเอื้ออาทร ภาวะผู้นำการเรียนรู้ จึงเป็นพื้นที่ปัจจัยที่จะขับเคลื่อนองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพต่อไป

นอกจากนี้ ในบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ โดยใช้องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษายังประสบปัญหาอยู่ไม่น้อย ด้วยปัจจัยที่ขาดผู้บริหารที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำควบคู่กับการเรียนรู้ร่วมกันภายในองค์กร และขาดการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับองค์ความรู้ ทักษะและประสบการณ์การปฏิบัติงานระหว่างกัน (Suaykhakha, 2012: p.89) ทำให้องค์กรแห่งการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาหลายพื้นที่ยังไม่บรรลุตามนโยบายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เมื่อพิจารณาบริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า ปัญหาสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาคือปัจจัยด้านครูที่จบตรงวิชาไม่เพียงพอกับความต้องการ มีการแก้ไขปัญหาโดยการจ้างครูในพื้นที่ที่จบไม่ตรงสาขามาทำการสอน ทำให้การจัดการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ เพราะครูไม่มีความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงในเรื่องหลักสูตร เนื้อหาวิชา และรูปแบบวิธีการสอนส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ที่ทำให้คุณภาพการศึกษาของนักเรียนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ติดอันดับท้ายของประเทศ

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จะต้องปรับเปลี่ยนและเร่งพัฒนาทางด้านการศึกษาและบุคคลสำคัญที่เป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาองค์กรหรือสถานศึกษาทุกด้าน ในสถานการณ์ปัจจุบัน นั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำการเรียนรู้ในสภาวะที่สังคมเปลี่ยนแปลงไป พัฒนาการหรือสถานศึกษาให้เกิดความยั่งยืน ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาองค์กรให้

เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เมื่อผู้บริหารพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษาแห่งนั้นก็จะ เป็นสถานศึกษาที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องท่ามกลาง ความเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ เกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเรียนรู้และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามตัวแปร เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2
4. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะของภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร ผู้นำที่เป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ มุ่งเน้นการเรียนรู้เป็นสำคัญ เป็นแบบอย่างที่ดีในการเรียนรู้ แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มุ่งมั่นพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง มีความรู้ทักษะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยี มีความสามารถในการสอนงาน เสริมสร้าง ช่วยเหลือ สนับสนุน และขยายขีดสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนการสอน สร้างสิ่งแวดล้อมที่มีพลังต่อการเรียนรู้หรือต่อการพัฒนา ศักยภาพการเรียนรู้และการสร้างสรรค์นวัตกรรม สร้าง วัฒนธรรมการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ความเข้าใจ และการปฏิบัติงานต่าง ๆ จนเกิดการรวมพลัง และร่วมคิดร่วมทำ มีความสามารถในการสร้างทีมที่ดี

สร้างสรรค์การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ มีบทบาท สำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ สื่อสาร วิสัยทัศน์ให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วม และผลักดันให้บุคลากร เกิดพลังความร่วมมือในการทำงานจนบรรลุสู่เป้าหมาย ที่วางไว้

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา หมายถึง สภาพของสถานศึกษาที่เอื้อให้บุคลากรทุกคน มีโอกาสได้พัฒนาตนเองและผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา โดยใช้ แนวทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนประถมศึกษา รองผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่ง ดังกล่าวในสถานศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2

ครู หมายถึง ครู พนักงานราชการ ครูพิเศษ และครูอัตราจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 หมายถึง สถานศึกษาของ รัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีสถานศึกษาในสังกัดที่อยู่ในความดูแล รับผิดชอบ จำนวนทั้งสิ้น 117 แห่ง ของพื้นที่ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอสุไหงโก-ลก อำเภอสุไหงปาตี อำเภอดากู อำเภอแว้ง และอำเภอสุคีริน

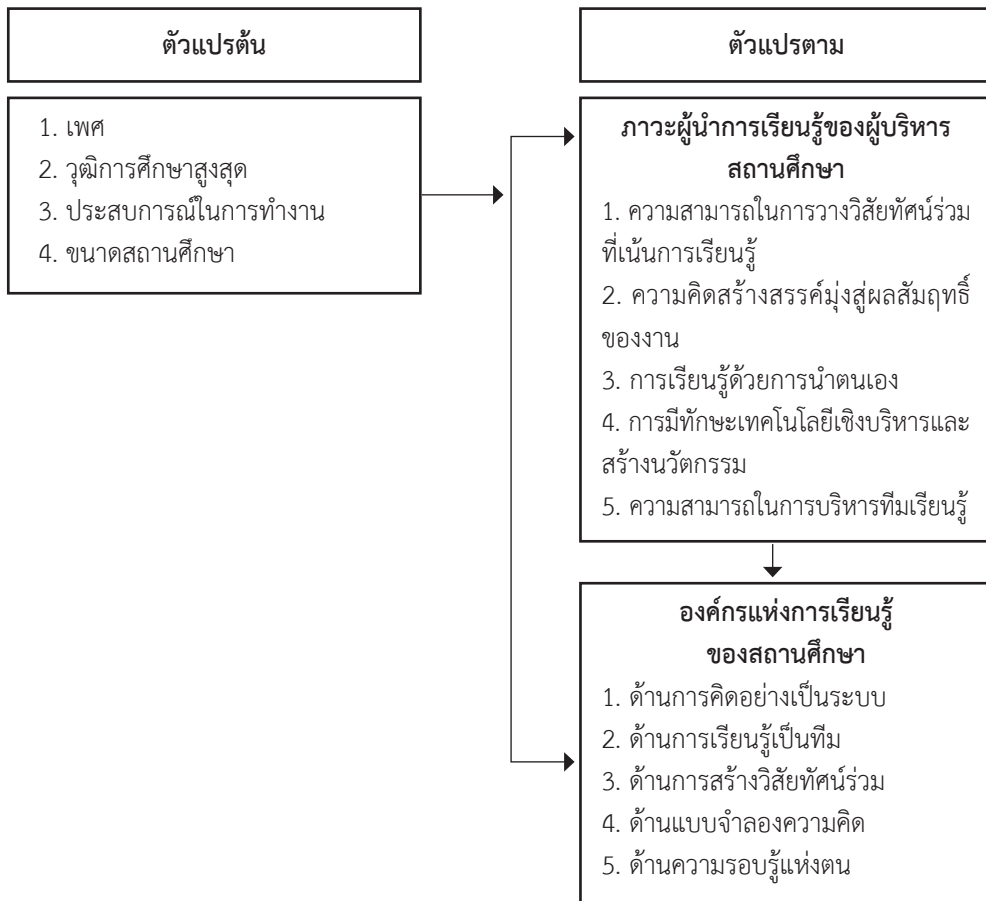
ขนาดสถานศึกษา หมายถึง การแบ่งจำนวน นักเรียนที่ศึกษาในสถานศึกษา โดยมีการแบ่งขนาดของ สถานศึกษา ออกเป็น 3 ขนาด ดังนี้ 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก คือ มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน 2.) สถานศึกษา ขนาดกลาง คือ มีจำนวนนักเรียน 121-300 คน 3) สถานศึกษา ขนาดใหญ่ คือ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ภายใต้ ขอบเขตเนื้อหา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา (Learning organization) โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 2,515 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 346 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นกลุ่มตามลำดับ แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากรายชื่อสถานศึกษาแบบไม่คืนกลับ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดย

ประมวลแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 31 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 34 ข้อ ผลการพิจารณาตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่า

ทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 และมีค่าความเชื่อมั่นรายด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร เท่ากับ 0.94 และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา เท่ากับ 0.96 และตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยใช้คำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัว ผู้วิจัยและขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งหนังสือและแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ด้วยตนเอง จำนวน 346 ฉบับ และให้สถานศึกษานำส่งคืนทางไปรษณีย์ ภายใน 15 วัน และรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ พบว่ามีความสมบูรณ์ จำนวน 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามตัวแปร เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยการหาค่าที่และค่าเอฟ

5. ประมวลผลข้อเสนอแนะของภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างตอบกลับแบบสอบถาม เป็นครูเพศหญิง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 54.34 และเป็นครูเพศชาย จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 45.66 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 87.86 และสำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 12.14 เป็นผู้ที่มิประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 46.82 รองลงมามิประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 40.17 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.01 ตามลำดับ เป็นผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 36.99 รองลงมาปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 43.06 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 19.95 ดังตาราง 1

ตาราง 1

จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปร เพศ วุฒิการศึกษาประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา

ลำดับ	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	เพศชาย	158	45.66
	เพศหญิง	188	54.34
	รวม	346	100.00
2	วุฒิการศึกษา		
	ปริญญาตรี	304	87.86
	สูงกว่าปริญญาตรี	42	12.14
	รวม	346	100.00
3	ประสบการณ์ในการทำงาน		
	น้อยกว่า 5 ปี	162	46.82
	5-10 ปี	139	40.17
	10 ปีขึ้นไป	45	13.01
	รวม	346	100.00
4	ขนาดของสถานศึกษา		
	ขนาดเล็ก	128	36.99
	ขนาดกลาง	149	43.06
	ขนาดใหญ่	69	19.95
	รวม	346	100.00

2. ระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความสามารถในการบริหารทีมเรียนรู้ รองลงมาคือด้านความคิด

สร้างสรรค์มุ่งสู่ผลลัพธ์ของงาน ด้านการมีทักษะเทคโนโลยีเชิงบริหารและสร้างนวัตกรรม และด้านการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ส่วนด้านความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ร่วมที่เน้นการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังตาราง 2

ตาราง 2

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ร่วม ที่เน้นการเรียนรู้	4.311	0.531	มาก	5
2. ความคิดสร้างสรรค์มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ของงาน	4.392	0.532	มาก	2
3. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง	4.334	0.523	มาก	4
4. การมีทักษะเทคโนโลยีเชิงบริหารและสร้างนวัตกรรม	4.371	0.524	มาก	3
5. ความสามารถในการบริหารทีมเรียนรู้	4.430	0.520	มาก	1
รวม	4.368	0.526	มาก	

3. ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ

ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ รองลงมาคือด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ด้านแบบจำลองความคิด และด้านความรู้แห่งตน ส่วนด้านการเรียนรู้เป็นทีมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังตาราง 3

ตาราง 3

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	4.08	0.65	มาก	1
2. ด้านการเรียนรู้เป็นทีม	4.04	0.65	มาก	5
3. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม	4.07	0.68	มาก	2
4. ด้านแบบจำลองความคิด	4.05	0.68	มาก	3
5. ด้านความรู้แห่งตน	4.05	0.68	มาก	4
รวม	4.06	0.67	มาก	

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ภาพรวม พบว่าภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเท่ากับ .64 มีความสัมพันธ์ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยด้านความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ร่วมที่เน้นการเรียนรู้กับด้านแบบจำลอง

ความคิด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันสูงสุด ($r = .54$) รองลงมาความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ร่วมที่เน้นการเรียนรู้กับด้านความรู้แห่งตน ($r = .45$) และด้านความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ร่วมที่เน้นการเรียนรู้กับการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและด้านความคิดสร้างสรรค์มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ของงานกับการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ($r = .42$) มีความสัมพันธ์ที่ระดับปานกลาง

และด้านการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองกับด้านแบบจำลองความคิด ด้านการมีทักษะเทคโนโลยีเชิงบริหารและสร้างนวัตกรรมกับการคิดอย่างเป็นระบบ และด้านการมีทักษะเทคโนโลยีเชิงบริหารและสร้างนวัตกรรมกับด้านแบบจำลองความคิด มีค่าความสัมพันธ์ที่ระดับต่ำ ดังตาราง 4

ตาราง 4

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

	ภาวะผู้นำการเรียนรู้ ของผู้บริหาร	ด้านความสามารถ ในการวางวิสัยทัศน์ร่วม ที่เน้นการเรียนรู้	ด้านความคิดสร้างสรรค์ มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ของงาน	ด้านการเรียนรู้ด้วยการ นำตนเอง	ด้านการมีทักษะเทคโนโลยี เชิงบริหารและสร้าง นวัตกรรม	ด้านความสามารถในการ บริหารที่เน้นเรียนรู้	ด้านการคิด อย่างเป็นระบบ	ด้านการทำงาน ร่วมกันเป็นทีม	ด้านการสร้าง วิสัยทัศน์ร่วม	ด้านแบบจำลอง ความคิด	ด้านความรู้ แห่งตน	การเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษา
ภาวะผู้นำการเรียนรู้ ของผู้บริหาร	1											
ด้านความสามารถในการ วางวิสัยทัศน์ ร่วมที่เน้นการ เรียนรู้	.69**	1										
ด้านความคิด สร้างสรรค์มุ่งสู่ ผลสัมฤทธิ์ ของงาน	.79**	.43**	1									
ด้านการเรียนรู้ ด้วยการนำ ตนเอง	.74**	.40**	.50**	1								
ด้านการมีทักษะ เทคโนโลยีเชิง บริหารและสร้าง นวัตกรรม	.75**	.32**	.36**	.36**	1							
ด้านความสามารถ ในการบริหาร. ทีมเรียนรู้	.45**	.35**	.42**	.34**	.30**	1						
ด้านการคิด อย่างเป็นระบบ	.54**	.45**	.42**	.39**	.37**	.44**	1					

ตาราง 4 (ต่อ)

	ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร	ด้านความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ร่วมที่เน้นการเรียนรู้	ด้านความคิดสร้างสรรค์มุ่งสู่ผลลัพธ์ของงาน	ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ด้านการมีทักษะเทคโนโลยีเชิงบริหารและสร้างนวัตกรรม	ด้านความสามารถในการบริหารทีมเรียนรู้	ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม	ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม	ด้านแบบจำลองความคิด	ด้านความรอบรู้แห่งตน	การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม	.54**	.42**	.30**	.42**	.37**	.43**	.61**	1				
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม	.45**	.54**	.36**	.29**	.25**	.61**	.39**	.47**	1			
ด้านแบบจำลองความคิด	.48**	.36**	.41**	.40**	.31**	.39**	.71**	.58**	.47**	1		
ด้านความรอบรู้แห่งตน	.48**	.36**	.40**	.36**	.42**	.71**	.36**	.42**	.58**	.58**	1	
การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา	.64**	.57**	.49**	.47**	.41**	.67**	.80**	.79**	.76**	.74**	.80**	1

อภิปรายผล

ระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้มีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เกิดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งภาวะผู้นำการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้สมาชิกในทีมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในระหว่างกลุ่ม หากผู้บริหารคอยให้การสนับสนุน ใจให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ผ่านรูปแบบการรวมกลุ่มก็จะช่วยเปิดพื้นที่ เปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันอย่างต่อเนื่องจนสร้างทีมที่เข้มแข็งขึ้น ย่อมทำให้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเกิดขึ้นได้โดยง่าย ภาวะผู้นำการเรียนรู้จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่จะช่วยประสานให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ระหว่างครูเกิดขึ้นจนกลายเป็นการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาหากผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเรียนรู้มากก็จะผลักดันให้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเข้มแข็งมากขึ้นเช่นกัน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารทุกด้านอยู่ในระดับมาก

โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความสามารถในการบริหารทีมเรียนรู้ รองลงมาคือด้านความคิดสร้างสรรค์ มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ของงาน ด้านความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ร่วมที่เน้นการเรียนรู้ และด้านการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองด้านส่วนด้านการมีทักษะเทคโนโลยีเชิงบริหาร และสร้างนวัตกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำมีความสามารถในการทำงาน และมีคุณลักษณะตามองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนรู้ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการเรียนรู้ให้เท่าทันความก้าวหน้าของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Samoh (2020: p.93-104) เรื่องภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารประกอบด้วย 5 ตัวแปร สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ร่วมที่เน้นการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เขต 2 มีภาวะผู้นำ

การเรียนรู้ในด้านการมีวิสัยทัศน์ที่ดีในการบริหาร บุคลากรครูและสถานศึกษา และมีการประชุมวางแผน ในการวางวิสัยทัศน์ในการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thepsang (2013: p.86) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้: รูปแบบของภาวะผู้นำสมัยใหม่ พบว่า ด้านการวางวิสัยทัศน์ร่วมที่เน้นการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ของงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ใน ด้านความคิดสร้างสรรค์มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ของงานต้องเปิด กว้างทางการเรียนรู้มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถบริหาร บุคลากรครูให้ปฏิบัติงานตามผลสัมฤทธิ์ที่สถานศึกษา ได้วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongkong & Somprach (2015: p.99) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องตัวบ่งชี้ ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่า ระดับภาวะผู้นำ การเรียนรู้ของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ในด้านการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเอง ต้องมนเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เช่น ด้านการ นำเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อใช้ความรู้ในการนำตนเองไปใน แนวทางที่สร้างสรรค์และก้าวหน้า สอดคล้องกับงานวิจัย ของ Saiklay (2014: p.97) ซึ่งทำงานวิจัยเรื่องภาวะผู้นำ และองค์การแห่งการเรียนรู้ของเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า เทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีระดับภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการมีทักษะเทคโนโลยีเชิงบริหาร และสร้างนวัตกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัย เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 มีภาวะผู้นำ การเรียนรู้ในด้านการมีทักษะเทคโนโลยีเชิงบริหารและ สร้างนวัตกรรมต้องมีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี ในการบริหารสถานศึกษา และมีความสามารถในการ สร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรครูและนักเรียน

อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wilaiwan (2007: p.101-103) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การศึกษาการใช้ภาวะผู้นำการ เรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ตามทัศนะของครูผู้สอน พบว่า ด้านการมีทักษะเทคโนโลยี เชิงบริหารและสร้างนวัตกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านความสามารถในการบริหารทีม เรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ ด้านความสามารถในการบริหารทีมเรียนรู้ต้องมีความ สามารถในการบริหารงานและบริหารคนให้ปฏิบัติงาน อย่างมีเป้าหมายเดียวกัน และสามารถสร้างทีมงานครู ผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้อง กับงานวิจัยของ Chantarasena (2013: p.102) ได้ศึกษา งานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ กับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 พบว่า ด้านความสามารถในการบริหารทีมเรียนรู้ โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความรอบรู้แห่งตน รองลงมาคือ ด้านแบบจำลองความคิด ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม และด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ส่วนด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ร่วมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 มีการเรียนรู้ในการบริหารงานสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ โดยมีการนำความสามารถด้านการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนโดยการคิด อย่างเป็นระบบมีการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีม โดยการ สร้างวิสัยทัศน์ร่วมให้บุคลากรในสถานศึกษามีเป้าหมาย เดียวกันมีการวางแผนล่วงหน้าในทุกกิจกรรมโดยสร้าง แบบจำลองความคิดอย่างเป็นระบบ อีกทั้งส่งเสริมและ ผลักดันตนเองให้มีความรอบรู้แห่งตน ทำให้สถานศึกษา มีการบริหารงานและการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Madee (2010: p.81-385) ได้ศึกษางานวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรแห่งการ

เรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส เขต 1 พบว่าความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 ตัวแปร สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ โดยต้องมีการวางแผนในการปฏิบัติงานทุกด้าน มีความคิดที่เป็นเลิศ สามารถวางแผนและดำเนินงานในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบของทั้ง 4 ฝ่ายงาน ทั้งงานบริหารวิชาการ งานบริหารทั่วไป งานบริหารงานบุคคล และงานงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kosinanon (2008: p.65) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาวิทยาลัยราชพฤกษ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่า ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งผู้บริหารต้องนึกถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน โดยมีการปฏิบัติงานที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีม เป็นหนึ่งเดียว เพื่อเป้าหมายเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thayuko (2014: p.74) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมต้องมีวิสัยทัศน์ที่เป็นเอกภาพ วางเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารทั้งครูบุคลากรครูและนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Phiromsri (2011: p.92) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนนาหลวง สำนักงานเขตทุ่งครุ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านแบบจำลองความคิด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านแบบจำลองความคิด ต้องมีการวางแผนรูปแบบทางความคิดที่เหมาะสมและเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เพื่อประเมินได้อย่างถูกต้อง และสามารถหาวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมดังที่ นอร์แมน (Norman, 1998: p.35; as cited in Sanguannam, 2008: p.77) กล่าวว่าแบบจำลองความคิดเป็นการสร้างองค์ความรู้ขึ้นภายในความคิดของแต่ละบุคคล ซึ่งจะเป็นตัวแทนของความจริงต่าง ๆ ซึ่งจะใช้แบบจำลองความคิดเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติต่าง ๆ และเพื่อที่จะอธิบายทำนายในปรากฏการณ์ธรรมชาตินั้นโดยการสร้างแบบจำลองความคิดจะเกิดขึ้นผ่านทางการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม สิ่งประดิษฐ์เทคโนโลยีและสังคม

2.5 ด้านความรอบรู้แห่งตน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 มีระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้านความรอบรู้แห่งตน ต้องมีความรอบรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มระดับความสามารถของตนเองให้สูงสุดควรฝึกฝนอบรมตนเองด้วยการเรียนรู้และนำความรู้ไปบริหารสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pahear (2013: 84) กล่าวว่าความรอบรู้แห่งตนเป็นคนที่มีความสามารถและทักษะในการสร้างสรรค์เชิงรุก (Proactive) ที่สามารถสร้างผลงานที่โดดเด่นเหนือกว่าคนทั่วไปในเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ ความรอบรู้แห่งตน มุ่งองค์ประกอบพื้นฐานคือวิสัยทัศน์ส่วนบุคคล การจัดการกับความตึงเครียดอย่างสร้างสรรค์ และการเรียนรู้โดยใช้จิตได้สำนึก

3. คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความ

สัมพันธ์รายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าความสัมพันธ์ในทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการมีทักษะเทคโนโลยีเชิงบริหารและสร้างนวัตกรรมกับด้านแบบจำลองความคิด และด้านการมีทักษะเทคโนโลยีเชิงบริหารและสร้างนวัตกรรมกับด้านการคิดอย่างเป็นระบบมีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับต่ำ โดยด้านความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ร่วมที่เน้นการเรียนรู้กับด้านแบบจำลองความคิด มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาคือด้านความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ร่วมที่เน้นการเรียนรู้กับด้านความรู้แห่งตน ด้านความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ร่วมที่เน้นการเรียนรู้กับด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และด้านความคิดสร้างสรรค์มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ของงานกับด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาซับซ้อน และเกิดปัญหาอย่างไม่สิ้นสุด จำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่พร้อมเรียนรู้กับสิ่งใหม่ตลอดเวลา ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรม ในการดำเนินการ จึงจะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ตามความมุ่งหมายที่คาดหวังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sampao-in (2010: p.86) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ในทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ความสามารถในการวางวิสัยทัศน์ร่วมที่เน้นการเรียนรู้ ผู้บริหารกล่าวเกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วมแก่ครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

1.2 ความคิดสร้างสรรค์มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ของงาน ผู้บริหารแสวงหาวิธีการที่ดีกว่าเดิมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาองค์กร โดยไม่ยึดติดกรอบความคิดเดิมสามารถนำมาบูรณาการเพื่อสร้างความรู้ใหม่

1.3 การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ผู้บริหารหมั่นสำรวจตนเอง และประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ

ยอมรับในจุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง

1.4 การมีทักษะเทคโนโลยีเชิงบริหารและสร้างนวัตกรรม ผู้บริหารนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหาร เช่น การประชุมทางไกลด้วยภาพและเสียง การสัมมนาผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ การฝึกอบรมแบบสื่อผสมผสาน

1.5 ความสามารถในการบริหารทีมเรียนรู้ ผู้บริหารคอยกระตุ้นให้สมาชิกมีการสื่อสารแบบเปิดกว้าง เคารพซึ่งกัน เช่น จัดตารางเวลา และดำเนินการประชุม ตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง

1.6 ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาให้ครูใช้ข้อมูล สถิติ มาเป็นแนวทางในการตัดสินใจและคิดริเริ่มสร้างสรรค์โครงการใหม่ ๆ

1.7 ด้านการเรียนรู้เป็นทีม สถานศึกษามีการกระจายอำนาจและมอบหมายงานที่เหมาะสม ให้ครูมีความรับผิดชอบและเรียนรู้งานอย่างทั่วถึง

1.8 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม สถานศึกษาประชุมครูเพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรค และโอกาสในการพัฒนาหน่วยงาน

1.9 ด้านแบบจำลองความคิด สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูแสวงหาวิธีการ กระบวนการปฏิบัติงานที่ใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพดีขึ้นอยู่เสมอ

1.10 ด้านความรู้แห่งตน สถานศึกษามีการเชิญบุคลากรจากภายนอกมาให้ความรู้คำแนะนำ สอนงาน สาธิตการสอนแก่ครู

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลเชิงลึก เช่น จากการสัมภาษณ์ การจัดกลุ่มสนทนา เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จในด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้วยการวิจัยแบบกรณีศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อนำผลจากการวิจัยเป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

References

- Bangwiset, S. (2017). *Conducted research on Learning leadership of educational institution administrators Under the jurisdiction of the Loei Primary Educational Service Area Office, Area 1*. Faculty of Education, Khon Kaen University. [in Thai]
- Chantharasena, K. (2013). *The relationship between learning leadership and learning organization of educational institutions*. Department of Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kean University. [in Thai]
- Kosinanon, Ph. (2008). *Guidelines for developing Ratchphruek College into a learning organization*. [Master dissertation, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University]. [in Thai]
- Madee, M. (2010). *The relationship between executive transformational leadership and learning organization of basic education institutions in Narathiwat Educational Service Area 1*. [Master dissertation, Prince of Songkla University]. [in Thai]
- Norman, C. (1998). *Transformational leadership in nursing*. St. Louis: Mosby.; Refer in Sanguannam, Ch. (2008). *Meaning of thought model*. Bangkok: Bookpoint. [in Thai]
- Pahear, S. (2013). *Thai Education and the ASEAN Community: Potential and Systematic Readiness*. <http://www.addkute3.com> [in Thai]
- Phiromsri, Ph. (2011). *A Study of Guidelines for Promoting a Learning Organization of Naluang School, Thung Khru District Office Under Bangkok*. [Master dissertation, Burapha University]. [in Thai]
- Samoh, M. (2020). *Executive learning leadership affecting the professional learning community of Teachers in schools under Pattani Primary Educational Service Area Office 1*. [Master dissertation, Prince of Songkla University]. [in Thai]
- Sampao-in, S. (2010). *The relationship between learning leadership of school administrators and is the learning body of the educational institution Under the jurisdiction of Ratchaburi Educational Service Area Office 2*. Department of Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kean University. [in Thai]
- Somprach, K. (2015). *Learning Leadership and 21st Century Education*. Department of Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kaen University. [in Thai]
- Somprach, K. (2015). *Learning Leadership Indicators of Administrators under Secondary Educational Service Area Office 25*. Department of Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kaen University. [in Thai]
- Saiklay, S. (2014). Leadership and learning organization of Hat Yai Municipality, Songkhla Province. *Journal of Academic Resources*, 24(2), 43-60. [in Thai]
- Suaykhakhao, M. (2012). *Problems of managing a learning organization*. Thai Watana Panich Company Limited. [in Thai]
- Thayuko, S. (2014). *Transformative Leadership of Executives and Being a Learning Organization of Educational Institutions under Pattani Primary Educational Service Area*. [Master dissertation, Yala Rajabhat University]. [in Thai]
- Thepsang, S. (2013). *Learning Leadership and Expanding Learning Capabilities*. Thai Watana Panich Company Limited. [in Thai]

- Thepsang, S. (2013). Learning Leadership: Modern Leadership Styles. *Journal of Educational Administration SWU*, 10(19), 121-129. [in Thai]
- Wilaiwan, Ch. (2007). *A Study of the Use of Learning Leadership of Primary School Administrators in Chaiyaphum Province According to Teachers' Perspectives*. [Master dissertation, Burapha University]. [in Thai]
- Wongkong, J. & Somprach, K. (2015). *Studied research on Indicators of executive learning leadership Office affiliation Secondary Educational Service Area 25*. Faculty of Education, Khon Kaen University. [in Thai]
- Yupakdee, A. & Arreerat W. (2017). *Approaches to current education reform*. Taineramitkij Inter Progrssive CO.,LTD. [in Thai]